

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота»

Умань – 2022

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Коляда Н. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, декан факультету соціальної та психологічної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Кочубей Т. Д. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Клименко Ю. А. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Левченко Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Поліщук О. Р. – доктор філософії з соціальної роботи, викладач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Албул І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Роєнко С. О. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Рассказова О. І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Федорченко Т. Є. – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Протокол № 13 від 26 травня 2022 р.

Завідувач кафедри
соціальної педагогіки та соціальної роботи _____ (Албул І. В.)

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти
Протокол № 8 від «16» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії
факультету соціальної та психологічної освіти _____ (Бондаренко Г. В.)

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету
Протокол № 5 від «22» червня 2022 р.

Голова навчально-методичної ради університету _____ (Розгон В. В.)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувача вищої освіти

Реалії сьогодення вимагають від випускника закладу вищої освіти фахової підготовки, швидкої адаптації до умов праці, вміння адекватно реагувати на професійні виклики, сформованості духовно-моральних та професійних якостей.

Підготовка здобувачів вищої освіти реалізується через лекційні, лабораторні та практичні заняття, тренінгові заняття, участь у різноманітних заходах, залучення здобувачів вищої освіти до організації та проведення різноманітних акцій. Вагомий потенціал для того, щоб пов'язати навчальний процес із запитамі сучасності мають практики.

Практика є невід'ємною складовою підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Соціальна робота» (третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти). Вона спрямована на ознайомлення із специфікою науково-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти, оволодіння уміннями та навичками організації навчальної, виховної та наукової роботи зі студентами, аспірантами, проведення науково-дослідної роботи в умовах, що максимально наближені до майбутньої професійної діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня.

Наскрізна програма практики розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2021); Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (2021); Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2021); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2022); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами, Постанова КМУ № 283 від 03.04.2019 р.); Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктор філософії, галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота, затвердженого наказом МОН України від 30.12.2021 р. № 1495); Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 у редакції від 25.06.2020 № 519); професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610); інших нормативних актів.

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми «Соціальна робота» (третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти) є основним нормативним та навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання здобувачів вищої освіти.

Програма укладена із врахуванням принципу єдності щодо оволодіння теоретико-методологічними засадами та набуття практичних навичок науково-дослідної роботи, а також виконання завдань власного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії з соціальної роботи.

Політика виробничої практика передбачає дотримання принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

1.2. Мета практичної підготовки

Мета практичної підготовки полягає у закріпленні теоретичних знань у галузі науково-педагогічної, викладацької, дослідницької праці, а також набуття практичних навичок цієї роботи.

Мета має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності у таких напрямках роботи:

- навчально-методичному – підготовка доктора філософії як науково-педагогічного працівника, викладача навчальних дисциплін зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (галузь знань 23 «Соціальна робота»);
- науково-дослідницькому – підготовка доктора філософії як науковця, дослідника у галузі соціальної роботи;
- психолого-педагогічному – підготовка доктора філософії до забезпечення загальнопедагогічної діяльності, куратора студентської групи у закладі вищої освіти.

Кожен із вказаних напрямів забезпечує набуття загальних та фахових компетентностей доктора філософії із соціальної роботи.

1.3 Завдання практичної підготовки полягають у:

- здобутті аспірантами професійних якостей дослідника;
- формуванні здатності дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи;
- здатності до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;
- здатності до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності;
- безпосередньому ознайомленні та практичному оволодінні аспірантами-практикантами формами та методами викладання дисциплін зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (галузь знань 23 «Соціальна робота»);
- здобутті аспірантами професійних якостей майбутнього викладача, формуванні здатності до організації та проведення навчальних занять (вміння готувати навчальний матеріал з використанням останніх досягнень у галузі соціальної роботи, чітко доступно, логічно, послідовно викладати цей матеріал студентам, керувати аудиторією тощо);
- удосконаленні вміння критично оцінювати рівень дослідницької, викладацької діяльності своїх колег та робити висновки щодо організації власної науково-дослідницької, науково-педагогічної роботи;

– вихованні у аспірантів-практикантів творчого підходу до науково-дослідницької, навчально-методичної роботи;

– формуванні потреби у самовихованні, підвищенні своєї професійної кваліфікації, здатності демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, постійну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти:

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти під час практики аспіранти повинні оволодіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність розв’язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору та дотримання принципів професійної етики й академічної добросовісності.

ЗК02. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності (СК)

СК01. Здатність до розуміння основних концепцій, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері соціальної роботи.

СК02. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.

СК03. Здатність виявляти, ставити та розв’язувати задачі дослідницького характеру в сфері соціальної роботи; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт та презентувати результати власних наукових досліджень.

СК04. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.

СК05. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК06. Здатність проводити міждисциплінарні дослідження з соціальної роботи з урахуванням галузевого контексту і регіональних особливостей, досвіду наукових шкіл.

Під час практики аспіранти також мають можливість розвинути базові *soft skills*: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв’язання проблем.

II. Види та терміни проходження практик

Назва практики	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість кредитів
Виробнича: дослідницька практика	1	II	2	90/3
Виробнича: науково-викладацька практика	2	IV	4	180/6

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Базами проведення практик виступають заклади вищої освіти, науково-дослідні установи, заклади соціальної сфери (соціального захисту / забезпечення) та інші (відповідно до тематики наукового дослідження аспіранта).

З базами практики університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики або до п'яти років

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням відповідних кафедр, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практик по факультету.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Кожен вид практик має три етапи: підготовчий, основний (робочий) та підсумковий.

Першим етапом (підготовчим) є проведення настановчої конференції, на якій присутні представники адміністрації факультету, відділу аспірантури, здобувачі вищої освіти, гарант освітньо-наукової програми, керівники практики. Аспіранти ознайомлюються із завданнями, вимогами до оформлення звітної документації, з керівниками практики. Отримують рекомендації й настанови щодо проходження практики від гаранта ОНП та керівника практики.

Другий етап (основний – робочий) передбачає безпосереднє проходження здобувачами вищої освіти практики. У процесі практики відбувається співробітництво аспіранта та керівника практики, що сприяє ефективному вирішенню назрілих поточних питань. Керівник практики спостерігає за практичною діяльністю здобувачів вищої освіти, визначає їх рівень підготовки до освітньо-наукової діяльності, консультує, диференційовано підходить до завдань, які повинен виконати практикант.

Третій (підсумковий) етап передбачає підготовку та здачу звітної документації з практики та проведення підсумкової конференції, на якій обговорюються заздалегідь визначені питання та ті, що виникли під час практики.

Організатором практики здобувачів вищої освіти ОС «Доктор філософії» спеціальності 231 «Соціальна робота» є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Керівниками практики наукові керівники аспірантів.

Аспірант закріплюється за керівником практики, який консультує його і надає відгук про його роботу.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами вищої освіти, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.
- готує відгук про проходження практики.

Гарант освітньо-наукової програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документацію, визначену робочою програмою практики, здобувачі вищої освіти подають керівнику упродовж трьох днів після закінчення практики.

Звітна документація включає матеріали практики, звіт аспіранта-практиканта про виконану роботу та відгук, затверджений печаткою.

Письмовий звіт про проходження практики виконується у друкованому вигляді. Він має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх завдань програми практики та індивідуального завдання, розділ з проблеми охорони праці, висновки та пропозиції. Мають бути зазначені інформаційні джерела, що були використані. Обсяг звіту – до 10 сторінок.

Звіт з практики підписується здобувачем вищої освіти та керівником.

У визначений заздалегідь час відбувається звітна конференція із захисту практики. Вона відбувається у присутності комісії (призначається розпорядженням декана факультету), до складу якої входять гарант освітньо-наукової програми, керівники практики, викладачі базової кафедри, представники базового закладу (за можливості).

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практики, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завірену керівником установи), довідку з місця роботи (якщо працює за сумісництвом), відгук, звіт, робочу документацію (із наступним її поверненням).

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом керівника.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час (при наявності відповідних документів).

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з університету.

Оцінювання практики здійснюється за 100 бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS. Здобувачам вищої освіти, які працюють за обраним фахом, практика оцінюється на підставі виставленої оцінки у відгуку з місця роботи.

За результатами проходження практики та підсумкового контролю аспірант та його керівник подають:

1) на кафедрі:

- звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (від 26.01.2021 р.);
- відгук керівника про проходження практики;
- матеріали звітної документації;

2) у відділ аспірантури та докторантури:

- звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини від 26.01.2021 р.);
- витяг з протоколу засідання кафедри про проходження практики.

Основні критерії оцінки результатів практики:

«Відмінно» (А) (90 – 100 балів) ставиться практиканту, який вчасно і на високому рівні виконав весь обсяг роботи, що передбачений програмою, виявив професійні уміння, що базуються на теоретичних знаннях, правильно визначив і ефективно здійснював основні завдання щодо залучення до науково-дослідної діяльності, способи і результати його розв'язання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей клієнтів соціальної роботи; дослідницька робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається керівником практики, представниками базового закладу), якщо практикант проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний на всіх ділянках роботи, завоював повагу і виключно позитивну оцінку серед колективу закладу, керівника практики, гаранта освітньо-наукової програми; здав у визначений термін належним чином оформлену документацію; виконав на високому рівні наукове дослідження з теми наукової роботи.

«Добре» (В, С) (75 – 89 балів) – характеризується дослідницька робота аспіранта, який повністю виконав програму практики, виявив уміння, спираючись на теорію і практику соціальної роботи, виконував основні завдання і способи його розв’язання, проявляв ініціативу в роботі; дослідницька робота організована на достатньому методичному рівні. Аспірант-практикант допустив деякі методичні помилки, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів дослідницької роботи. В ході практики аспірантом не допускалася неорганізованість, шаблонність на всіх ділянках роботи. Аспірант одержав задовільну оцінку своєї діяльності серед колективу, керівника практики, гаранта освітньо-наукової програми; здав у визначений час належним чином оформлену документацію; виконав на достатньому рівні наукове дослідження з теми наукової роботи. Успішність з кожного блоку становить не нижче 75%.

«Задовільно» (Д, Е) (60 – 74 бали) – результати практики загалом позитивні і аспірант на задовільному рівні виконав заплановане наукове дослідження, але не проявив при цьому глибокого знання теорії й уміння застосовувати її, припускався помилки в плануванні окремих етапів дослідження, не враховував у достатній мірі вікові та індивідуальні особливості клієнтів соціальної роботи; допустив незначні порушення вимог щодо доцільної організації наукової діяльності, які вмів виправити або пояснити їх причини при зверненні на це уваги представників базового закладу, керівника практики і не повторює їх у подальшій роботі. Загальна оцінка діяльності аспіранта-практиканта керівником практики, гарантом освітньо-наукової програми задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації по вдосконаленню підготовки до дослідницької діяльності. Аспірант проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки згідно вказівок керівника практики. Наукове дослідження виконано на достатньому рівні, щоправда під постійним контролем наукового керівника.

«Незадовільно» (FХ) (35 – 59 балів) – ставиться аспіранту-практиканту, який не виконав програму дослідницької роботи, виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації завдань у галузі соціальної роботи, встановлювати правильні взаємостосунки з усіма учасниками дослідницького процесу; не готовий до забезпечення доцільної дослідницької діяльності у базовому закладі внаслідок недостатніх знань з фахових дисциплін, методики і основ організації науково-дослідної діяльності або через недоброросове ставлення до поставлених завдань.

Бал «F» (1 – 34 бали) свідчить про те, що аспірант абсолютно не володіє навичками, які передбачає кожен з блоків фахової підготовки, дослідницької діяльності і потребує повторного проходження виробничої практики.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
--	---------------	-------------------------------

90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

6.1. ВИРОБНИЧА: ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

6.1.1. Мета практики

Головна *мета* проведення виробничої: дослідницької практики – закріплення теоретичних знань в галузі науково-дослідницької роботи, а також набуття практичних навичок цієї роботи; підготовка доктора філософії як науковця, дослідника у галузі соціальної роботи.

6.1.2. Завдання практики полягають у:

- 1) здобутті аспірантами професійних якостей дослідника;
- 2) формуванні здатності дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи; здатності до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; здатності до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності;
- 3) удосконаленні вміння критично оцінювати рівень дослідницької діяльності своїх колег та робити висновки щодо організації власної науково-дослідницької роботи;
- 4) вихованні у аспірантів-практикантів творчого підходу до науково-дослідницької роботи, формуванню потреби у самоосвіті, підвищенні своєї професійної кваліфікації.

6.1.3. Організація проведення практики

Виробнича: дослідницька практика з підготовки докторів філософії проходить на базі закладів освіти та інших закладів (відповідно до тематики наукового дослідження аспіранта) (I рік навчання, II семестр).

Термін проходження практики: 2 тижні.

Організатором практики здобувачів вищої освіти ОС «Доктор філософії» спеціальності 231 Соціальна робота є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Керівниками призначаються наукові керівники аспірантів.

Аспірант закріплюється за керівником, який консультує практиканта і надає відгук про його роботу наприкінці практики.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики аспіранта здійснюється його керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.

– готує відгук про проходження практики.

Гарант освітньої програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та груповий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

6.1.4. Зміст виробничої: дослідницької практики

Змістовий модуль I.

Навчально-методична діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої практики.

2. Ознайомлення із системою роботи базового закладу (ознайомлення з нормативно-правовим забезпеченням закладу / установи, бесіди з адміністрацією, іншими працівниками тощо).

3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою закладу.

4. Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.

5. Підготовка, проведення і обговорення заходів.

6. Відвідування та участь у дослідницьких заходах аспірантів-практикантів.

7. Участь у науково-методичній роботі закладу, самопідготовка.

Змістовий модуль II.

Науково-дослідницька діяльність

1. Підбір та аналіз матеріалів за темою дисертаційного дослідження.

2. Підготовка наукової статті за темою дослідження (до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).

3. Використання дослідницьких методів для збору дисертаційних матеріалів з дотриманням етики наукового дослідження, деонтологічних принципів соціальної роботи, принципів академічної доброчесності.

4. Підготовка, проведення і обговорення заходів з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки (тематика і форма заходу за вибором відповідно до теми дослідження).

5. Добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з визначеної навчальної дисципліни (з використанням сучасних інформаційних технологій та презентацій іноземною мовою).

6. Участь у роботі науково-дослідних структурних підрозділів базового закладу (за умови наявності).

6.1.5. Вимоги до звіту про практику.

Звітна документація

Здобувач вищої освіти протягом трьох днів після завершення проходження практики подає керівнику практики таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт про проходження практики. У звіті має бути зазначена вся виконана аспірантом-практикантом робота; позитивні та негативні моменти в організації та змісті практики, побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (від 26.01.2021 р.).

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції, список використаних джерел та інше.

До звіту можуть бути подані схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Обсяг звіту – не менше 10 аркушів.

Звіт датується та підписується аспірантом-практикантом, а також науковим керівником.

Індивідуальні звіти аспірантів-практикантів є основним звітним документом. На основі усного звіту (у формі захисту) та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики.

2. Відгук керівника про проходження практики.

3. Щоденник виробничої: дослідницької практики .

У щоденник практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, дається їм аналіз.

4. Індивідуальний план роботи аспіранта-практиканта, підписаний керівником практики.

5. Розробка заходу з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки (тематика і форма заходу за вибором відповідно до теми дослідження).

6. Матеріали до розробленого і проведеного заходу з використанням інноваційних технологій.

7. Матеріали наукової статті за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).

8. Інші матеріали за результатами науково-дослідницької діяльності (анкети, опитувальники, таблиці, аналітичні, статистичні дані, тощо).

9. Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань.

10. Підтверджуючі матеріали (скрін-копії з посиланнями на джерело) про висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики.

6.1.6. Підсумковий контроль

При оцінюванні практики загалом враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість аспіранта-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені в період проходження практики;
- якість науково-дослідницької роботи аспіранта;
- якість оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Види робіт	К-сть балів
1.	Оформлення індивідуального плану роботи аспіранта-практиканта та ведення щоденника виробничої практики	0 – 10
2.	Дидактичні матеріали до проведених заходів (з використанням сучасних інформаційних технологій та презентацій іноземною мовою)	0 – 10
3.	Розробка та проведення заходу з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки	0 – 10
4.	Матеріали наукової статті за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»)	0 – 10
5.	Матеріали за результатами науково-дослідницької діяльності:	
6.	дотримання етики наукового дослідження	0 – 10
	дотримання деонтологічних принципів соціальної роботи	0 – 10
	дотримання принципів академічної доброчесності	0 – 10
	Висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики	0 – 10
7.	Участь у науково-методичних та науково-практичних заходах базового закладу	0 – 10
8.	Презентація підзвітних матеріалів (під час звітної конференції)	0 – 10
Усього (максимальна кількість балів)		100

Критерії оцінювання видів робіт, передбачених програмою практики

К-сть балів	Рівень / критерії
10 балів	<i>Високий рівень</i> виконання завдання (аспірант самостійно виконує завдання, орієнтується в потоці інформації; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат; виявляє ініціативу і творчість, організованість і дисциплінованість; оформлення відповідає вимогам)
7–9 балів	

	<i>Достатній рівень</i> досягнення результатів (аспірант самостійно виконує завдання, володіє базовими навичками, може самостійно скласти коментар, обґрунтувати творче застосування основних положень, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату; оформлення відповідає вимогам)
4–6 балів	<i>Середній рівень</i> виконання завдання (аспірант може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити теоретичні та практичні засади дослідницької діяльності; робить висновки, але не розуміє матеріал достатньою мірою; оформлення відповідає вимогам частково)
1-3 бали	<i>Низький рівень</i> виконання завдання (аспірант володіє основними вміннями, однак допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує завдання практики; в оформленні допущено значні невідповідності)

Кількість балів, що знімається *за порушення вимог*:

1. Невідповідне оформлення звіту, щоденника (вони повинні мати затверджену форму у вигляді робочого щоденника, який заповнюється здобувачем вручну або за допомогою комп'ютерного набору, усі визначені пункти мають бути розкриті у повному обсязі), презентації – 5 балів.

2. Несвоєчасне затвердження плану, несвоєчасна реєстрація звіту з виробничої практики, несвоєчасне подання до захисту – 5 балів.

6.1.7. Підведення підсумків практики

Звітна конференція із захисту практики проходить у форматі круглого столу, де здобувачі вищої освіти доповідають про виконання програми практики.

Виробнича практика аспірантів завершується екзаменом за стобальною системою: «відмінно» (рівень А), «добре» (рівень В, С), «задовільно» (рівень Д, Е) і «незадовільно» (рівень FХ, F).

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписом групового керівника практики.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її проходження у вільний від навчання час (при наявності відповідних документів).

6.1.8. Підсумкова звітність

За результатами проходження практики та підсумкового контролю аспірант та його керівник подають:

1) на кафедрі:

– звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (від 26.01.2021 р.);

– відгук керівника про проходження практики;

– матеріали звітної документації;

2) у відділ аспірантури та докторантури:

- звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (від 26.01.2021 р.);
- витяг з протоколу засідання кафедри про проходження практики.

6.2. ВИРОБНИЧА: НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

6.2.1. Мета практики

Мета виробничої: науково-викладацької практики – закріплення теоретичних знань в галузі науково-педагогічної, викладацької праці, а також набуття практичних навичок цієї роботи.

Мета має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності у таких напрямках роботи:

– навчально-методичний (навчально-методичному) – підготовка доктора філософії як науково-педагогічного працівника, викладача навчальних дисциплін зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (галузь знань 23 «Соціальна робота»);

– науково-дослідницький (науково-дослідницькому)– підготовка доктора філософії як науковця, дослідника у галузі соціальної роботи;

– психолого-педагогічний (психолого-педагогічному)– підготовка доктора філософії до забезпечення загальнопедагогічної діяльності, куратора студентської групи у закладі вищої освіти.

Кожен із вказаних напрямів забезпечує набуття загальних та фахових компетентностей доктора філософії із соціальної роботи.

6.1.2. Завдання практики полягають у:

1) безпосередньому ознайомленні та практичному оволодінні аспірантами-практикантами формами та методами викладання дисциплін зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (галузь знань 23 «Соціальна робота»);

2) здобутті аспірантами професійних якостей майбутнього викладача, формуванні здатності до організації та проведення навчальних занять (вміння готувати навчальний матеріал з використанням останніх досягнень у галузі соціальної роботи, чітко доступно, логічно, послідовно викладати цей матеріал студентам, керувати аудиторією тощо);

3) удосконаленні вміння критично оцінювати рівень викладацької діяльності своїх колег та робити висновки щодо організації власної науково-педагогічної роботи;

4) вихованні у аспірантів-практикантів творчого підходу до навчально-методичної роботи; формуванні потреби у самовихованні, підвищенні своєї професійної кваліфікації, здатності демонструвати інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, постійну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

6.1.3. Організація проведення практики

Виробнича: науково-викладацька практика з підготовки докторів філософії проходить на базі закладів вищої освіти (II рік навчання, IV семестр).

Тривалість проходження практики: 4 тижні.

Організатором практики здобувачів вищої освіти ОС «Доктор філософії» спеціальності 231 Соціальна робота є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Аспірант закріплюється за науковим керівником, який консулює практиканта і надає відгук про його роботу наприкінці практики.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики аспіранта здійснюється його керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчально-виховної взаємодії;
- контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами вищої освіти, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.
- готує відгук про проходження практики.

Гарант освітньої програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

6.1.4. Зміст виробничої: науково-викладацької практики

Змістовий модуль I.

Навчальна діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої практики;
2. Ознайомлення із закладом вищої освіти (бесіди з адміністрацією, ознайомлення з нормативно-правовим забезпеченням закладу / установи, викладачами обраних дисциплін), кураторами студентських груп).
3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою закладу вищої освіти.
4. Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.
5. Підготовка, читання та обговорення лекцій з визначеної дисципліни.
6. Підготовка, проведення та обговорення практичних занять з визначеної дисципліни.
7. Відвідування лекції, практичного заняття та участь в обговоренні занять аспіранта-практиканта.
8. Підготовка, проведення та обговорення позааудиторних заходів з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки (тематика і форма заходу за вибором відповідно до теми дослідження).

Змістовий модуль II

Виховна діяльність

1. Виконання обов'язків куратора студентської академічної групи, відвідування кураторських годин.
2. Участь у підготовці, проведенні та обговоренні виховних заходів (факультетських, загальноуніверситетських).
3. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи зі студентами.
4. Написання характеристики на академічну групу
5. Підготовка, проведення і обговорення однієї з форм виховної роботи у студентській групі (тематика і форма роботи – за вибором практиканта).

Змістовий модуль III

Методична діяльність

1. Аналіз документації відповідної базової кафедри (за спеціальністю 231 «Соціальна робота»).
2. Ознайомлення і аналіз освітніх програм підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (ОС «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії»), навчально-методичної документації до відповідних курсів ОП.
3. Аналіз тем та розділів навчальної програми з дисципліни (спеціальність 231 «Соціальна робота» ОС «доктор філософії»).
4. Ознайомлення із необхідною навчально-методичною літературою.
5. Добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з визначеної навчальної дисципліни (з використанням інноваційних технологій та презентацій іноземною мовою).
6. Ознайомлення із особливостями планування і проведення аудиторної та позааудиторної роботи (спеціальність 231 «Соціальна робота»).
7. Відвідування лекцій, семінарських занять, консультацій, які проводять викладачі базової кафедри.
8. Відвідування лекцій та семінарів, які проводять інші аспіранти (з наступною участю в обговоренні результатів і підготовкою письмової рецензії).
9. Ознайомлення із системою професійної підготовки майбутнього фахівця у закладі вищої освіти.
10. Участь у науково-методичних семінарах, які проводяться науковим керівником, викладачами базової кафедри з дотриманням академічної та професійної доброчесності.
11. Участь у науково-методичній роботі базової кафедри, самопідготовка.
12. Взяти участь у науково-методичних та науково-практичних заходах, кафедри, факультету, університету.
13. Підготувати повідомлення на сайт факультету соціальної та психологічної освіти про проходження практики.

6.1.5. Вимоги до звіту про практику.

Звітна документація

Здобувач вищої освіти протягом трьох днів після завершення проходження практики подає керівнику практики таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт про проходження практики. У звіті має бути зазначена вся виконана аспірантом-практикантом робота; позитивні та негативні моменти в організації та змісті практики, побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (від 26.01.2021 р.).

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції, список використаних джерел та інше.

До звіту можуть бути подані схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Обсяг звіту – не менше 10 аркушів.

Звіт датується та підписується аспірантом-практикантом, а також науковим керівником.

Затверджується звіт на засіданні базової кафедри.

Індивідуальні звіти аспірантів-практикантів є основним звітним документом. На основі усного звіту (у формі захисту) та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики.

2. Відгук керівника про проходження практики.

3. Щоденник виробничої: науково-викладацької практики.

У щоденник практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, дається їм аналіз.

4. Індивідуальний план роботи аспіранта-практиканта, підписаний керівником практики.

5. Тексти лекцій (2 лекції – 4 години) із наочним наповненням, презентацією та з рецензіями викладача.

6. Методичні розробки (4 семінарських заняття – 8 годин) з рецензіями викладача.

7. Дидактичні матеріали до занять з курсу з використанням інноваційних технологій.

8. Розробка позааудиторного виховного заходу з академічною групою з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки (тематика і форма заходу за вибором відповідно до теми дослідження).

9. Аналіз освітньої програми підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (за вибором – ОС «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії»); навчально-методичної документації до відповідних курсів ОП.

10. Матеріали про, що підтверджують виконання індивідуальних завдань.

11. Підтверджуючі матеріали (скрін-копії з посиланнями на джерело) про висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики.

6.1.6. Підсумковий контроль

При оцінюванні практики враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість аспіранта-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, рівень викладацької майстерності, виявлені протягом проходження практики;
- якість навчально-методичної роботи аспіранта;
- якість виховної роботи зі студентською групою та окремими студентами;
- якість оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Види робіт	К-сть балів
1.	Оформлення індивідуального плану роботи аспіранта-практиканта та ведення щоденника виробничої практики	0 – 5
3.	Методичні розробки та проведення 2 лекцій (добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з використанням інноваційних технологій та презентацій іноземною мовою)	0 – 10 (2 позиції)
4.	Методичні розробки та проведення 4 семінарських занять (добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з використанням інноваційних технологій та презентацій іноземною мовою)	0 – 20 (4 позиції)
5.	Розробка позааудиторного виховного заходу з академічною групою з актуальних питань соціальної роботи, сучасної науки (тематика і форма заходу за вибором відповідно до теми дослідження).	0 – 5
6.	Аналіз освітньої програми підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (за вибором – ОС «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії»); навчально-методичної документації до відповідних курсів ОП.	0 – 5
7.	Виконання завдань змістового модулю II. Виховна діяльність:	
	– аналіз виховних заходів (факультетських, загальноуніверситетських) участь у підготовці та проведенні яких брали студенти-практиканти;	0 – 5
	– написання характеристики на академічну групу;	0 – 5
	– звітні матеріали однієї з форм виховної роботи у студентській групі (тематика і форма роботи – за вибором практиканта).	0 – 5
8.	Виконання завдань змістового модулю III. Методична діяльність:	
	– аналіз документації відповідної базової кафедри (за спеціальністю 231 «Соціальна робота») (подати у вигляді таблиці: назва документу, призначення).	0 – 5

	– аналіз відвіданих лекцій, семінарських занять, консультацій, які проводять викладачі базової кафедри;	0 – 5
	– аналіз (письмова рецензія) відвіданих лекцій та семінарів, які проводили інші аспіранти;	0 – 5
	– участь у науково-методичних семінарах, які проводяться науковим керівником, викладачами базової кафедри (дотримання академічної та професійної доброчесності)	0 – 5
9.	Висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики	0 – 5
11.	Виконання індивідуальних завдань	0 – 15 (3 позиції)
Усього (максимальна кількість балів)		100

**Критерії оцінювання видів робіт,
передбачених програмою практики**

К-сть балів	Рівень / критерії
10 балів	<i>Високий рівень</i> виконання завдання (аспірант самостійно виконує завдання, орієнтується в потоці інформації; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат; виявляє ініціативу і творчість, організованість і дисциплінованість; оформлення відповідає вимогам)
7–9 балів	<i>Достатній рівень</i> досягнення результатів (аспірант самостійно виконує завдання, володіє базовими навичками, може самостійно скласти коментар, обґрунтувати творче застосування основних положень, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату; оформлення відповідає вимогам)
4–6 балів	<i>Середній рівень</i> виконання завдання (аспірант може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити теоретичні та практичні засади дослідницької діяльності; робить висновки, але не розуміє матеріал достатньою мірою; оформлення відповідає вимогам частково)
1-3 бали	<i>Низький рівень</i> виконання завдання (аспірант володіє основними вміннями, однак допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує завдання практики; в оформленні допущено значні невідповідності)

Кількість балів, що знімається **за порушення вимог**:

1. Невідповідне оформлення звіту, щоденника (вони повинні мати затверджену форму у вигляді робочого щоденника, який заповнюється здобувачем вручну або за допомогою комп'ютерного набору, усі визначені пункти мають бути розкриті у повному обсязі), презентації – 5 балів.

2. Несвоєчасне затвердження плану, несвоєчасна реєстрація звіту з виробничої практики, несвоєчасне подання до захисту – 5 балів.

6.1.7. Підведення підсумків практики

Звітна конференція із захисту практики проходить у форматі круглого столу, де здобувачі вищої освіти доповідають про виконання програми практики.

Виробнича практика аспірантів завершується екзаменом за стобальною системою: «відмінно» (рівень А), «добре» (рівень В, С), «задовільно» (рівень Д, Е) і «незадовільно» (рівень FХ, F).

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписом групового керівника практики.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час (при наявності відповідних документів).

6.1.8. Підсумкова звітність

За результатами проходження практики та підсумкового контролю аспірант та його керівник подають:

1) на кафедрі:

- звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (від 26.01.2021 р.);
- відгук керівника про проходження практики;
- матеріали звітної документації;

2) у відділ аспірантури та докторантури:

- звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (від 26.01.2021 р.);
- витяг з протоколу засідання кафедри про проходження практики.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» (2017, зі змінами). URL: <https://bit.ly/3DWWugL>
2. Закон України «Про вищу освіту» (2014, зі змінами). URL: <https://bit.ly/3DUNQj2>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015, зі змінами). URL: <https://bit.ly/3yrgwTeM>
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584). URL: <https://bit.ly/3oVD5sv>
5. Національна рамка кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 у редакції від 25.06.2020 № 519). URL: <https://bit.ly/3oUbCaq>
6. Освітньо-наукова програма «Соціальна робота» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2022 р.). URL: <https://cutt.ly/7JSVIf>
7. Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2022). URL: <https://cutt.ly/WE2LitT>
8. Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2021 р.). URL: <https://cutt.ly/oE9f2Vi>
9. Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (від 27.01.2021 р.). URL: <http://surl.li/plmc>
10. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2021 р.). URL: <https://bit.ly/3EAdNVM>
11. Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. URL: <https://bit.ly/3DRuM4Z>
12. Положення про відділ аспірантури та докторантури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2021). URL: <https://bit.ly/3oTerRo>
13. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами, Постанова КМ № 283 від 03.04.2019 р.). URL: <https://bit.ly/3oV9mQk>
14. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
15. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610). URL: <https://bit.ly/3F9gnm4>

16. Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктор філософії, галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 р. № 1495). URL: <https://bit.ly/3nemUoW>

17. Статут Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2021). URL: <https://cutt.ly/8E2KK1G>

18. Стратегія розвитку УДПУ на 2021-2025 рр. (2021). URL: <https://cutt.ly/gE2K8bU>

Інформаційні ресурси

1. Аспірантам, докторантам, науковим керівникам (консультантам).

Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини.

Режим доступу:

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0/%d0%b0%d1%81%d0%bf%d1%96%d1%80%d0%b0%d0%bd%d1%82%d0%b0%d0%bc-%d1%82%d0%b0-%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b8%d0%bc-%d0%ba%d0%b5%d1%80%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%b0%d0%bc/>

2. Аспірантура та докторантура. Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини.

Режим доступу:

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b0/%d0%b0%d1%81%d0%bf%d1%96%d1%80%d0%b0%d0%bd%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0-%d1%82%d0%b0-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b0%d0%bd%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0/>

3. Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини.

Режим доступу: <https://nauka.udpu.edu.ua/>

4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/>

5. Наука. МОН України.

Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>

6. Національна академія наук України.

Режим доступу: <https://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

7. Quality guidelines for phd programs in social work.

Режим доступу:

[http://www.gadephd.org/Portals/0/docs/GADE%20quality%20guidelines%20approved%204%2006%202013%20\(2\).pdf?ver=2013-06-27-221225-117](http://www.gadephd.org/Portals/0/docs/GADE%20quality%20guidelines%20approved%204%2006%202013%20(2).pdf?ver=2013-06-27-221225-117).